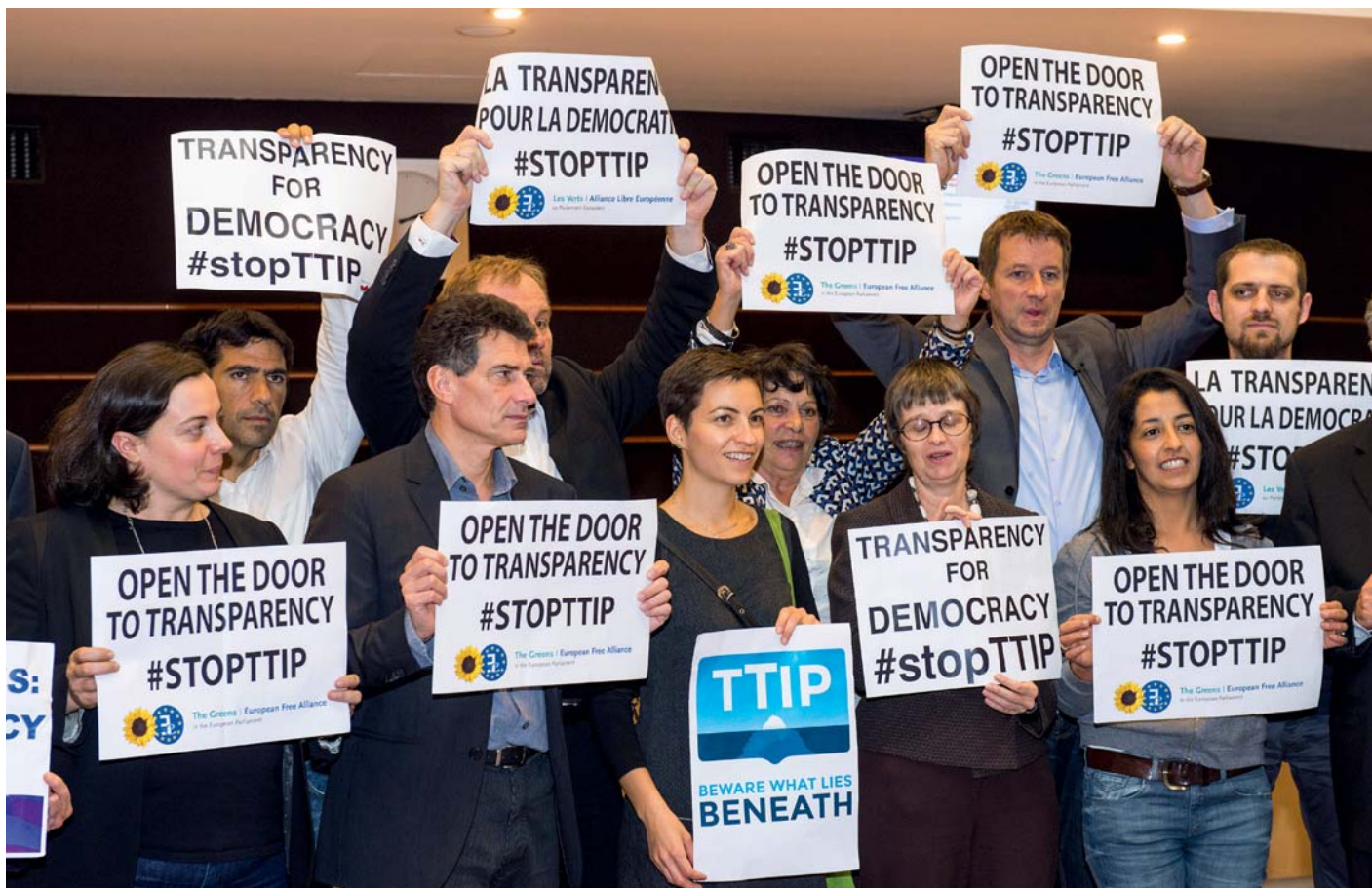

Sector verwacht geen wond

Europarlementariërs van De Groenen/Vrije Europese Alliantie maakten uitten eerder dit jaar kritiek op de onderhandelingen over TTIP

De Europese Unie (EU) en de Verenigde Staten (VS) zijn in gesprek over een handelsovereenkomst met de naam Transatlantic Trade & Investment Partnership (TTIP). De sierteeltsector denkt dat de impact van de deal beperkt is, al heeft de branche wat te winnen én te verliezen. Zes vragen en antwoorden over TTIP.

Tekst: René Bouwmeester
Foto's: Europese Unie

Wat is het Transatlantic Trade & Investment Partnership (TTIP)?

TTIP (spreek uit: Tie-Tip) is een overeenkomst die de Verenigde Staten en de Europese Unie willen sluiten. Het doel van TTIP is dat de EU en de Verenigde Staten praktische manieren vinden om handel te vereenvoudigen, maar wel met behoud van het bestaande niveau van bescherming voor consumenten, ondernemers en milieu. Dat betekent dus dat niet alles gelijk getrokken hoeft te worden of dat Nederlandse systemen moeten veranderen. De kern van deze overeenkomst is het wegnemen van han-

delsbelemmeringen, zoals importtarieven en het gelijkenschakelen van fytosanitaire eisen. Het is de bedoeling dat TTIP dit jaar wordt afgesloten, maar insiders vragen zich af of dat haalbaar is omdat het niet meevalt om alle betrokken partijen op een lijn te krijgen.

Waarom is TTIP belangrijk?

Met de handel tussen Europa en de Verenigde Staten zijn miljarden euro's gemoeid. Nederland exporteert voor 20 miljard goederen en diensten naar VS. Uit wetenschappelijk onderzoek in opdracht van het ministerie van Economische Zaken blijkt dat TTIP de export voor Nederland vergroot met 1,4 tot 4,1 miljard euro. Tevens levert die extra export nieuwe banen op.

Hoe belangrijk is de Verenigde Staten als afzetmarkt voor de Nederlandse sierteeltsector in het algemeen en de bloembollen- en vasteplantensector in het bijzonder?

De Verenigde Staten zijn de grootste afzetmarkt voor Nederlandse bloembollen en een belangrijke markt voor vaste planten, zo meldt Anthos. Jaarlijks worden er meer dan 1 miljard bloembollen en 45 miljoen vaste planten naar toe geëxporteerd. Het succes van de VS hangt nauw samen met de afspraken die in 1951 tussen Nederland en de VS zijn gemaakt binnen het kader van het preclearance-programma. Binnen dit programma zijn alle eisen op het gebied van plantgezondheid vastgelegd en staan de inspectieprocedures beschreven.

Het programma houdt onder meer in dat medewerkers van de Amerikaanse plantenziektkundige dienst de bollen in Nederland keuren. Partijen die door deze dienst in Nederland worden goedgekeurd, gaan op transport en worden bij aankomst in de VS niet opnieuw geïnspecteerd. Dit levert de exporteurs en hun afnemers grote logistieke voordelen op. De overeenkomst kost de Nederlandse bloembollen- en vasteplantensector jaarlijks iets minder dan een miljoen euro. Dit bedrag wordt in zijn

eren van TTIP

geheel opgebracht door de exporteurs.

De export van boomkwekerijproducten is gering in omvang en dat is vooral het gevolg van de stringente fytosanitaire eisen die de VS stelt aan de verschillende productgroepen, terwijl voor een groot aantal producten ook een importverbod geldt.

De export van snijbloemen richting de VS is in het eerste kwartaal gestegen tot zo'n 25 miljoen euro. Dat blijkt uit cijfers van de groothandelsbrancheorganisatie VGB. De toename is vooral het gevolg van veranderende wisselkoersen waardoor het voor Amerikaanse bedrijven aantrekkelijker is geworden om Europese producten te importeren.

Wat heeft de bloembollen- en vasteplantensector te winnen?

Waarschijnlijk niet heel veel. Daarover zijn de specialisten van diverse brancheorganisaties het eens.

Henk Westerhof, algemeen voorzitter van Anthos, verwacht geen wonderen. "Als het tot een overeenkomst komt, dan kan dat nooit kwaad", zegt hij. "Maar we hebben op fytosanitair gebied al goede afspraken gemaakt. En als je de zaken al goed hebt geregeld, zie ik niet in wat TTIP ons meer kan brengen. Mogelijk dat het voor de boomkwekerij op fytosanitair vlak wat openingen gaat bieden. Het zou kunnen gebeuren dat er binnen het kader van TTIP fytosanitaire afspraken worden gemaakt over de status van quarantaine-organismen. Dat kan vervolgens tot gevolg hebben dat daardoor de export van bepaalde boomkwekerijproducten wel mogelijk wordt, terwijl die producten vanwege die quarantaine-status nu niet in de VS geïmporteerd mogen worden."

Klaas Johan Osinga, beleidsmedewerker internationale zaken bij LTO Nederland, ziet vooral kleine verbeterpunten. "De sector maakt gebruik van de preclearance-overeenkomst en dat betekent dat er feitelijk twee keuringen plaatsvinden. Dat kost de sector geld. Het resultaat van de onderhandelingen kan zijn dat in de toekomst één keuring volstaat: de Nederlandse."

'De valutakoers speelt een grotere rol dan de importtarieven'

Herman de Boon, voorzitter van de VGB bekijkt de kwestie pragmatisch. "Elke barrière is er een teveel." De Boon spiegelt zich in dit opzicht aan de verdragen die de VS met Columbia heeft gesloten. De Zuid-Amerikaanse natie heeft veel gelobbyd om makkelijk toegang te krijgen en exporteert nu tachtig procent van de sierteeltproductie naar de Verenigde Staten.

De importtarieven die de VS aan Nederlandse sierteeltproducten oplegt, zijn met 5 à 6 procent overigens relatief laag. "De valutakoers speelt een grotere rol bij de afzet dan de huidige tarieven", zegt De Boon, die denkt dat een lagere koers van de euro ten opzichte van de dollar de sierteeltexport nog verder kan doen stijgen.

Wat heeft de bollen- en vasteplantensector te verliezen?

De bloembollen- en vasteplantensector heeft

weinig te vrezen van de overeenkomst. De kans dat de concurrentiepositie van de Nederlandse bloembollensector onder druk komt te staan door de gevolgen van TTIP is niet zo groot. Nederland vervult immers een spilfunctie op dit gebied en dat blijft zo. Qua import verwacht de VGB niet dat de export van producten uit de VS richting Europa een grote vlucht neemt.

Westerhof van Anthos plaatst echter één kanttekening. "Afspraken in het kader van TTIP mogen geen nadelige gevolgen hebben voor de bilaterale afspraken die tussen individuele lidstaten in de EU en de Verenigde Staten zijn afgesloten. Zou dat wel het geval zijn, dan zou dat mogelijk nadelige gevolgen kunnen hebben voor de toekomst van het preclearance-programma. En daarmee heeft de sector wel degelijk iets te verliezen, want het programma geeft juist rust en leidt tot stabiele fytosanitaire verhoudingen. Die willen we onder geen beding kwijtraken." Westerhof acht de kans overigens klein dat het zover zal komen.

De Europese Unie heeft meer te verliezen, maar dat overstijgt de agrarische sector. Osinga van LTO Nederland, wijst op de gesprekken over een handelsverdrag in het kader van de Transpacific Partnership (TPP). "De VS onderhandelt met twaalf landen rond de Stille Oceaan zoals Japan, Vietnam, Australië en ga maar door. Dat zijn allemaal belangrijke markten. Als zij eerder afspraken maken, is dat niet in ons voordeel. Het is de vraag of wij met onze Europese kwaliteitsnormen dan nog een rol spelen of dat de VS, China en Japan de internationale regels al hebben bepaald. TTIP is de laatste kans om invloed te houden op de wereldwijde normen die worden vastgesteld."

Hoe wordt TTIP over het algemeen ontvangen?

Vrijwel elke politieke of maatschappelijke organisatie heeft op- en aanmerkingen op de totstandkoming van de handelsovereenkomst; van LTO Nederland tot Greenpeace en van de SP tot de PVV. De middenpartijen CDA, VVD en PvdA hebben nog de minste kritiek op de onderhandelingen.

Tegenstanders en criticasters vinden de totstandkoming van de overeenkomst ondemocratisch omdat de onderhandelingen plaatsvinden over de hoofden van de onafhankelijke lidstaten. Zelfs Europarlementariërs kunnen amper invloed uitoefenen en dat heeft tot protesten geleid. De lidstaten kunnen pas aan het einde van de rit hun goedkeuring of afkeuring over het totale akkoord kenbaar maken. Verder bestaat bij veel betrokken organisaties de vrees dat de Europese waarden op het gebied van dierenwelzijn, genetische modificatie van gewassen en hormoongebruik onder druk komen te staan door TTIP.

Eurocommissaris Cecilia Malmström van Handel voert de onderhandelingen rond TTIP